

Datum

2023-10-23

Plan mot kränkande behandling, trakasserier och aktiva åtgärder mot diskriminering

Baggeboskolan

Förskoleklass, fritidshem och grundskola

Beslutad av: Rektor

Gäller från och med: HT23

Tidpunkt för aktualisering: 2024–01

TIBRO

Tibro kommun
543 80 TIBRO

www.tibro.se
kommun@tibro.se

Växel: 0504-180 00

Dokumentägare: Verksamhetschef grundskola

1. Inledning

1.1 Lagstiftning

Skolan har i uppdrag att arbeta för en skolmiljö som är fri från diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Bestämmelser om detta finns i:

- **Barnkonventionen**
- **Skollagen 6 kap. (2010:800)**
- **Diskrimineringslagen (2008:567)**
- **Grundskolans läroplan Lgr22**

Enligt 6 kap. *skollagen* ska varje verksamhet bedriva ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling samt genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling.

Det ska varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av åtgärderna som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. I planen ska det också finnas en rutin för akuta situationer så att personal vet hur de ska agera. Rutinerna ska vara kända av all personal. I *skollagen* framhålls även skyldigheten att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling.

I 3 kap. *diskrimineringslagen* finns regler om aktiva åtgärder mot *diskriminering*. Skolan har en skyldighet att aktivt arbeta med åtgärder riktade mot de sju diskrimineringsgrunderna; kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. Arbetet med aktiva åtgärder innebär att arbeta förebyggande och främjande. Löpande dokumentation ska genomföras och arbetet ska ske i samverkan med elever och personal på skolan.

I det främjande arbetet ska samtliga diskrimineringsgrunder beaktas och arbetet ska integreras i den vardagliga verksamheten, i undervisningen, personalens förhållningssätt, i den fysiska lärmiljön och i valet av pedagogiskt material.

Det förebyggande arbetet ska inriktas på risk- eller problemområden som identifieras genom kartläggning av verksamheten. Kartläggning kan göras på olika sätt genom till exempel enkäter, organiserade samtal med barn och personal eller trygghetsvandringar. Kartläggningar ska analyseras och utifrån analysen ska varje skola sätta upp mål för sitt förebyggande arbete. Skolan ska också besluta om vilka åtgärder som ska genomföras för att nå målen. Det ska framgå vem som är ansvarig för åtgärderna, när och hur de ska utvärderas.

1.2 Definitioner

Diskrimineringslagen skiljer på 6 olika diskrimineringsformer:

Direkt diskriminering: När en elev behandlas sämre än någon annan i jämförbar situation och missgynnandet har samband med någon av de 7 diskrimineringsgrunderna (att behandla lika olika).

Indirekt diskriminering: När tillämpning av bestämmelser eller kriterier framstår som neutrala men i praktiken missgynnar eleven i relation till någon av de 7 diskrimineringsgrunderna (att behandla olika lika).

Instruktioner att diskriminera: Att ge order eller instruktioner till någon i lydnds- eller beroendeförhållande att trakassera eller direkt/indirekt diskriminera.

Trakasserier: En enskild handling som kränker en elevs värdighet utifrån en eller flera av diskrimineringsgrunderna.

Sexuella trakasserier är ett uppträdande av sexuell natur som kränker en elevs värdighet.

Bristande tillgänglighet: När en elev med funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäliga tillgänglighetsåtgärder för att eleven ska komma i en jämförbar situation med en elev utan denna funktionsnedsättning.

Kränkande behandling är när en elevs värdighet kränks, men kränkningen inte har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Vid bedömningen av kränkande behandling mellan elever ska stor vikt fästas vid elevens upplevelse. Det är den som upplever sig utsatt för kränkande behandling som avgör vad som är kränkande.

Andra definitioner:

Främjande insatser: Det främjande arbetet har fokus på det positiva, att skapa en tillitsfull skolmiljö och respekt för allas lika värde. Det främjande arbetet förstärker sådant som fungerar och som vi vill se mer av.

Förebyggande åtgärder: Det förebyggande arbetet har fokus på att identifiera och avvärja risker för kränkningar, trakasserier och diskriminering i utbildningen.

1.3 Målsättning

Målsättningen med planen är att den ska vara en hjälp i arbetet med att:

- **Främja** likabehandling och jämställdhet
- **Förebygga och förhindra** diskriminering, trakasserier och kränkande behandling
- **Förankra** arbetet hos samtliga elever, medarbetare och vårdnadshavare
- **Följa upp** de insatser som genomförts

1.4 Planens innehåll

Planen har följande uppbyggnad:

- Främjande insatser
- Förebyggande åtgärder
- Resultat av kartläggningar från föregående läsår
- Utvärdering av mål från föregående läsår
- Mål och planerade insatser
- Riktlinjer och rutiner för att förhindra diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling
- Rutiner för åtgärder i akuta situationer
- Årshjul som sammanfattar arbetet utifrån planen (Bilaga 1)

1.5 Delaktighet och förankring

Enligt skollagen och diskrimineringslagen ska arbetet med planen involvera både elever, personal och vårdnadshavare.

I skolan ges **eleverna** möjlighet att vara delaktiga i planen i samband med kartläggningar; till exempel genom att delta i trygghetsvandringar och enkäter. Det vardagliga arbetet ska också präglas av ett förhållningssätt som visar att elevernas tankar, idéer och åsikter är av stor vikt.

Vårdnadshavare kan ta del av planen på respektive skolas hemsida och deltar i kartläggningen genom att årligen besvara en enkät. Enkäten innehåller bland annat frågor om trygghet, likabehandlingsarbete och kränkande behandling. På utvecklingssamtalen lyfts alltid frågor kopplat till trygghet.

All **personal** får information om planen vid läsårsstart. Arbetet utifrån planen synliggörs i ett årshjul samt redovisas/dokumenteras i verksamhetens kvalitetsarbete. Arbetssättet utifrån planen utvärderas i trygghetsteamet en gång per år på respektive skola.

2. Främjande insatser

Vårt främjande arbete syftar till att förstärka respekten för allas lika värde. All personal på skolan ska vara goda förebilder och ha ett förhållningssätt som överensstämmer med läroplanens värdegrund. Personal ska arbeta aktivt med att vara medvetna om sitt eget beteende och agerande i alla vardagssituationer.

För att främja en trygg lärmiljö utgår grundskolorna i Tibro kommun från följande tre gemensamma regler:

- Alla får alltid vara med i gemenskapen
- Ingen elev bestämmer över någon annan elev
- Stopp betyder stopp

Skolans främjande arbete sker kontinuerligt under läsåret på följande sätt:

Likvärdig start, program för hela skolan som bygger på Trygghet och Studiero.

Vandrings dagar i faddergrupper

Gemensamma aktiviteter utomhus i faddergrupper.

Vi uppmärksammar alla viktiga dagar tillsammans på skolan ex FN-dagen

Fadderträffar var tredje vecka med organiserade aktiviteter.

Baggeboskolans dag där vi firar att vi är tillsammans och alla är inkluderade.

Rastaktiviteter som planeras och genomförs på alla raster både inne (för åk6) och ute

Tillsammans fira allt som gör oss glada, fira våra gemensamma lyckande.

Allt främjande arbete planeras av trygghetsteamet för läsåret för att skapa en likvärdighet.

3. Förebyggande åtgärder

3.1 Kartläggningar och observationer

Skolan arbetar aktivt med förebyggande åtgärder för att öka den upplevda tryggheten hos eleverna utifrån kartläggningar av elevernas skolsituation.

Kartläggningar som genomförs:

- September: Trygghetsvandringar för elever för att kartlägga platser som kan upplevas som otrygga. Trygghetsvandringarna görs fysiskt eller digitalt. Trygghetsvandringarna följs upp i klasser för att få fram vad som är otryggt och på vilket sätt. Varje elevs trygghetskarta tas upp och diskuteras på utvecklingssamtalet.
- Februari: Enkät till elever och vårdnadshavare. Analys av resultat från enkäterna görs på varje skolenhet.
- Mars: Trygghetsvandringar för elever för att kartlägga platser som kan upplevas som otrygga. Trygghetsvandringarna görs fysiskt eller digitalt.
- Vår och höst: Samtal om trygghet och studiero genomförs på utvecklingssamtal.

3.2 Andra förebyggande åtgärder

Kurator genomförde under höstterminen

Klasslektioner kring pubertet, sex, grooming samt sexuella övergrepp med åk3.

Klasslektioner kring känslöhantering i förskoleklass

Under vårterminen

Klasslektioner kring nätsäkerhet, grooming, källkritik samt nätmobbing i årskurs 2 samt 5

Klasslektioner kring konflikthantering i åk 1 och 4.

Klasslektioner om relationer, sex och pornografi i åk6

På hela skolan har vi tillsammans arbetat med:

Rastaktiviteter "Roligare raster"

Fadderverksamhet

"Likvärdig start"

Organisation kring arbetet och ansvar för....

Trygghetsteam

4. Resultat och analys av kartläggningar HT22-VT23

Trygghetsvandringar
Har genomförts höst och vår

Enkätresultat

Jag känner mig trygg på skolan (årskurs F-3)

Namn	Häggetorpskolan		Nyboskolan		Ransbergs skola		Baggeboskolan		Total	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Ja	66	71,7	0	0	51	82,3	104	67,1	221	71,5
Ibland	26	28,3	0	0	10	16,1	46	29,7	82	26,5
Nej	0	0	0	0	1	1,6	5	3,2	6	1,9
Total	92	100	0	0	62	100	155	100	309	100

Jag känner mig trygg på skolan årskurs 4-9

	Häggetorpskolan		Nyboskolan		Ransbergs skola		Baggeboskolan		Total	
Namn	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Ja	62	68,1	137	55,7	44	78,6	29	43,3	272	59,1
Oftast	23	25,3	81	32,9	9	16,1	26	38,8	139	30,2
Ibland	5	5,5	20	8,1	3	5,4	10	14,9	38	8,3
Aldrig	1	1,1	8	3,3	0	0	2	3	11	2,4
Total	91	100	246	100	56	100	67	100	460	100

Anmälningar av kränkande behandling, trakasserier och diskriminering

12 st kränkingsanmälningar under året och som bedömdes vara kränkningar.
 Vi ser att verbala kränkningar är mest förekommande dvs språkbruk till varandra.
 I de äldre åk 4 – 6 är kränkningar mest förekommande.
 Kränkningarna sker i största utsträckning vid våra identifierade otrygga platser.

5. Utvärdering av mål från HT22–VT23

Mål 1: Trygga platser

Följande insatser har genomförts

- Fasta platser i omklädningsrum, matsal och klassrum.
- Närvarande vuxna. Vuxna är först in och sist ut.

Analys av genomförda insatser

Ser en förbättring i tryggheten i omklädningsrummet. Användandet av fasta platser har varit positivt samt när det finns närvarande vuxna.

Vi har fortfarande otrygga platser.

Vi förhåller oss inte fullständigt efter ovanstående insatser.

Följande behov/utvecklingsområden har uppmärksammats

- Ser fortfarande ett behov av fasta platser för eleverna och närvarande vuxna.
- Följa upp resultaten muntligt i alla klasser för att verkligen komma åt vad som är otryggt.

Mål 2: Trygga vuxna, tydliga ledare

Följande insatser har genomförts

- Gemensam utbildning för personalen kring ledarskap.
- Kollegialt lärande genom "lektionsdesign".
- Schemaläggning av personal vid otrygga platser och förflyttningar.

Analys av genomförda insatser

Vi har en större gemensam förståelse för vad "trygga vuxna, tydliga ledare" betyder på Baggeboskolan.

Vi har en ökad förståelse för betydelsen av "lektionsdesign" bland personalen som ett redskap för att skapa trygghet och studiero.

Schemaläggning av personal sker i större utsträckning.

Följande behov/utvecklingsområden har uppmärksammats

- Ser fortfarande ett behov av att hela personalen på Baggeboskolan ska utstråla ”trygga vuxna, tydliga ledare”.
- Ser behov av fortsatt arbete med kollegialt lärande med hjälp av ”lektionsdesign”.

6. Mål och planerade insatser HT23–VT24

Genomförda kartläggningar samt utvärdering av tidigare mål har resulterat i att följande mål har formulerats för läsåret 2023–2024.

Mål 1: Trygga platser

Planerade insatser/aktiviteter:

- Fasta platser i omklädningsrum, matsal och klassrum. Årskursteamet ansvarar.
- Närvarande vuxna. Vuxna är först in och sist ut. All personal på Baggeboskolan.
- Fördjupade samtal i alla klasser kring resultat av enkät och trygghetsvandringar. Få en gemensam bild av hur vi skapar trygghet tillsammans vuxna och barn.

Mål 2: Trygga vuxna, tydliga ledare

Planerade insatser/aktiviteter:

- Gemensam utbildning för personalen kring ledarskap. Rektor ansvarar.
- Kollegialt lärande genom ”lektionsdesign”. Förstelärare ansvarar.
- Schemaläggning av personal vid otrygga platser och förflyttningar. Årskursteamet ansvarar.

Mål 3: Språkbruk och attityder

Planerade insatser/aktiviteter:

- Gemensamt innehåll på föräldramöten. Kombinera öppet hus med samtal kring språkbruk och attityder. Genomförs och planeras av årskursteam och trygghetsteamet.
- Gemensamt arbete i samtliga årskurser kring språkbruk och attityder. Genomförs av hela skolan, trygghetsteamet står för planeringen.

7. Riktlinjer och rutiner för att förhindra diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling

För att förhindra diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling arbetar vi utifrån ett förhållningssätt med närvarande pedagoger. Det finns vuxennärvaro under hela skoldagen, inklusive raster, och flertalet pedagoger äter pedagogisk lunch tillsammans med eleverna. På raster erbjuds olika aktiviteter. Vi involverar elever i trygghetsvandringar för att få reda på otrygga platser så att vi som pedagoger är extra uppmärksamma på dessa platser.

En elev som berättar att hen känner sig kränkt, ledsen, arg, sårad eller skadad ska alltid tas på allvar. Varje incident av kränkande behandling ska resultera i en omedelbar reaktion från personal i skolan.

Personal som blir vittne till diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling ingriper omedelbart genom att tydligt avbryta handlingen.

Så snart skolan får kännedom om att diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling har eller kan ha skett ska en anmälan göras och uppgifterna utredas. Utredningen ska dokumenteras.

Om en vårdnadshavare känner oro eller uppmärksammat någon form av diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling vänder de sig till sin mentor på skolan. Om de

upplever att personal är inblandad i diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling kontaktas ansvarig rektor.

8. Rutiner för åtgärder i akuta situationer

Personal uppmärksammar elev som kränker/trakasserar andra elever

1. Gå in och bryt om du ser att en handling som kan vara en kränkning/trakasserier. Tillkalla andra vuxna om du inte kan hantera situationen på egen hand.
2. Prata med inblandade parter.
3. Kontakta klasslärare/mentor som i sin tur informerar vårdnadshavare.
4. Du som uppmärksammade kränkningen gör en anmälan i DF-Respons: <https://tibro.dfrespons.se/Login.aspx> Anmälan ska ske skyndsamt.
5. Rektor tar emot anmälan och utser en eller flera utredare i DF-Respons. Systemet skickar ett automatiskt mejl till huvudman.
6. Den/de som utreder samlar in tillräckligt med information för att bedöma om eleven har blivit utsatt för en kränkning/trakasserier/diskriminering. Utredaren dokumenterar vilka åtgärder som behöver genomföras för att få stopp på kränkningarna. Inblandade elever ska involveras i utredningen.
7. Ansvarig utredare bedömer om händelsen var kränkande behandling/trakasserier, avslutar utredningen och bedömer om en uppföljning behövs.
8. Vid behov följs ärendet upp en eller flera gånger. Uppföljningar dokumenteras i DF-Respons.
9. Rektor granskar utredningen och uppföljningar och avslutar ärendet alternativt ger förslag till ytterligare åtgärder och uppföljning.

Elev eller vårdnadshavare uppmärksammar elev som kränker/trakasserar elev

1. Elev och/eller vårdnadshavare kontaktar ansvarig klasslärare/mentor.
2. Klasslärare/mentor gör en anmälan i DF-Respons: <https://tibro.dfrespons.se/Login.aspx>
3. Följ steg 5–9 ovan.

Elev, vårdnadshavare eller personal uppmärksammar personal som kränker/trakasserar/diskriminerar elev

1. Rektor kontaktas.
2. Rektor genomför samtal med berörd vuxen.
3. Rektor informerar vårdnadshavare.
3. Rektor gör en anmälan i DF-Respons: <https://tibro.dfrespons.se/Login.aspx>
4. Rektor utreder händelsen. Systemet skickar ett automatiskt mejl till huvudman.
5. Rektor följer steg 6–9 ovan.
6. Om handlingen anses vara ett brott kontaktas sociala myndigheter och polis.

Bilaga: Årshjul utifrån plan mot kränkande behandling, trakasserier och diskriminering

Augusti	September	Oktober
<p>Fortsatt planering av aktiviteter utifrån målen. Under uppstarts dagar i augusti tar teamen/arbetslag hänsyn till målen i sin planering för undervisningen i respektive ämne.</p>	<p>Rektor ser till att den nya planen mot kränkande behandling, trakasserier och diskriminering publiceras på skolans hemsida.</p> <p>Vårdnadshavare informeras av rektor via Infomentor om att planen finns på hemsidan.</p> <p>Varje skolenhet börjar aktivt arbeta med de utvalda målen.</p> <p>Trygghetsvandringar genomförs i början av september.</p>	<p>Resultat av trygghetsvandringar sammanställs av trygghetsteamet och synliggörs för personal och elever.</p> <p>Dokumentation sparas för att kunna läggas in i planen för nästa läsår (reviderad mall publiceras i februari).</p>
Juli	<p>Uppföljning Utvärdering Utveckling</p>	November
Juni		December
<p>Trygghetsteamet gör klart uppföljningen av nuvarande mål.</p> <p>Nya mål formuleras till kommande läsår.</p> <p>Planering av aktiviteter utifrån målen påbörjas.</p>		<p>Verksamhetschef för grundskolan ger elevhälsoschef eller utvecklingsledare i uppdrag att revidera mallen till planen för nästa läsår.</p>
Maj		Januari
<p>Trygghetsteamet följer upp nuvarande mål och planerade insatser samt dokumenterar i planen för nästa läsår.</p> <p>Antal anmälningar i DF-Respons sammanställs och analyseras. Dokumenteras i planen.</p>	Mars	Februari
<p>Trygghetsteamet tar del av enkätresultat och analyserar svaren. Resultat och analys skrivs in i planen för nästa läsår.</p> <p>Trygghetsteamet presenterar resultat och analys av enkät samt trygghetsvandring för all personal på APT i april eller maj.</p>	<p>Trygghetsteamet sammanställer och analyserar resultatet av trygghetsvandringen samt dokumenterar i planen för nästa läsår (även resultatet från trygghetsvandringen i september läggs till).</p> <p>Elevhälsoschef/utvecklingsledare skickar ut länkar till enkäter som genomförs på respektive enhet.</p>	<p>Elevhälsoschef eller utvecklingsledare lägger ut reviderad mall på Inredan och informerar rektorer.</p> <p>Trygghetsvandringar genomförs för att kartlägga platser som kan upplevas som otrygga.</p>